

werd gedaan. Dat moet betekenen dat de betaling op die wijze is geschied en dat niemand benadeeld is. Van deze eedsaflegging moet jaarlijks een aparte en origineel getekende resolutie naar Batavia worden gezonden, waarvan in een brief melding wordt gemaakt. Hoewel was aanbevolen om de hongitocht op tijd te houden, kon die wegens de op handen zijnde inzameling niet buitenom gemaakt worden. Dat moet, als de inzameling van kruidnagels daarvan geen last ondervindt, in het vervolg wel geschieden. Het bestuur rapporteerde dat de uitroeiing van specerijbomen op niet-toegestane plaatsen [fol. 1450] was uitgevoerd. Volgens de ontvangen justitiële verklaringen zijn deze keer op Hoamoal, de noordkust van Ceram en op Buru 53 echt vruchtdragende, 2199 half volgroeide en jonge, en 638 wilde, of tjinke outang, kruidnagelbomen vernietigd en 248 vruchtdragende en 135 half volgroeide en jonge nootmuskaatbomen. In de algemene brief naar Ambon is geschreven dat de bevelen in deze nagekomen moesten worden en dat men verwachtte dat, zoals werd verzekerd, niet alleen de uitroeiing, maar ook het behoud van de kruidnagelproductie alle aandacht zou krijgen en smokkel zoveel mogelijk zou worden verhinderd. Men wenste bij eerste gelegenheid duidelijker te vernemen hoeveel beloning de boslopers in een jaar krijgen en wat aan hen in het totaal wordt betaald. In de brieven uit Ambon kunnen Heren XVII lezen dat de verbouw van peper door de onlusten veel heeft geleden en dat de tuinen aan de achterkant van Buru dikwijls door het schuim van het boeventuig zijn geruïneerd. Er is naar Ambon geschreven dat men hoopt, als dat verandert [fol. 1451] en het bestuur zich er moeite voor getroost, dat de verbouw van peper winst zal gaan opleveren en verbeteren. Met de nog bruikbare pantjalangs Spion en Pepertuin is langs de kust van Hitu gepatrouilleerd, omdat het gewas er daar goed voorstond en al ingezameld werd. De sloep Nagelboom en de pantjalangs de Liefde, Honimoa en Saparoea zijn voor de patrouillering uit Batavia naar Ambon gestuurd. De gezaghebbers en het volk van deze vaartuigen krijgen ter aanmoediging de buit uit de aangehouden vaartuigen, maar uitsluitend diegene die zelf de daar rondzwervende rovers achterhaalden, mits ze de specerijen tegen de inkoopprijs en het oorlogstuig tegen taxatie aan de Compagnie afstaan. Het bestuur op Ambon is een uittreksel van het besluit van 6 december 1763 toegezonden, om de inkoopprijs van 12.512 lb kruidnagels, die door een patrouillevlootje tegen de Papua's bij het dorp Haya op de kust van Ceram in beslag waren genomen, [fol. 1452] eerlijk verdeeld aan de hoofden, lagere officieren tot aan de soldaten en de matrozen als een douceur te schenken. Afschriften van de aparte brieven uit Ambon van 25 mei en 26 september 1763 en het antwoord daarop worden ter overweging meegezonden. Daaruit blijkt dat het met de patrouillevloot van het verleden jaar goed is afgelopen en dat het aan het bestuur is overgelaten om ook dit jaar weer grote orembaaien en een sloep uit te zenden om smokkelaars van kruidnagels en rovende Papua's aan te houden. Men hoopt dat Heren XVII de bevelen en besluiten daarvoor zullen goedkeuren.)

De lasten en winsten van dit gouvernement betreffende, hebben wij uyt het generaal vertoog der staatrekening naar het slot der hoofdboeken van anno 1762/3 en de onderhorige comptoiren vernomen dat de contanten waren f 533.606,18,6 en den inkoop hadde bedragen f 67.322,8,- de winsten, inkomsten etc. f 55.986,8,13 dus dezelve een minderheid in vergelijkinge met de memorie van menagie hadde opgegeven van f 24.013,11,3 mitsgaders dat de lasten tezamen f 234.137,8,4 dus dat jaar mindere lasten waren geweest als de memorie calculeerde f 19.177,8,4 zodat het gouvernement in vergelijk tegens 't voorgaande jaar nu laast bevoordeelt was met f 39.852,15,7, hetgeene ons aangenaam geweest is te ontwaren.

Fol. 1452v-1453r.

(Maar er is wel op aangedrongen de uitgaven zo laag mogelijk te houden, zodat de winsten groeien. Het plan van het opperhoofd te Hila, Johan Emans, om de sagobossen op Luhu twee jaar rust te gunnen, maar de aanplant voort te zetten, is goedgekeurd. Voor Buru is wel stilstand, maar geen aanplanting vastgesteld. Het laatste is wel nodig. Het bestuur is bevolen voor stilstand en aanplant te zorgen, zodat op den duur de opbrengst en de inkomsten zullen stijgen. Er is gerapporteerd dat de sagobossen f 1729 meer hebben opgebracht en